

Sygn. akt	III AUa 1263/12
------------------	------------------------

--	--

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 czerwca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **5 czerwca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **E. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **23 października 2012 r.** sygn. akt **IV U 97/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1263/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 czerwca 2013 r.

Decyzją z dnia 7 grudnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy E. Z. prawa do renty

z tytułu niezdolności do pracy, dochodzonego wnioskiem z dnia 4 lipca 2011 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Powołując ogólnie w podstawie prawnej decyzji przepisy w/w ustawy, organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia, skoro - w świetle orzeczenia Komisji Lekarskiej Zakładu z dnia 5 grudnia 2011r. - nie jest niezdolny do pracy.

Wnioskodawca E. Z. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

W odwołaniu z dnia 3 stycznia 2012 r. wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do dochodzonego świadczenia rentowego, zarzucił organowi rentowemu błąd w ustaleniach faktycznych dotyczący oceny stanu jego zdrowia, jako stanu nie sięgającego granic niezdolności do pracy. Podając w uzasadnieniu odwołania, że po okresie ponad 12 lat i 6 miesięcy pobierania świadczenia utracił prawo do renty, odwołujący naprowadzał, że jego stan zdrowia nie uległ poprawie lecz znacznemu pogorszeniu, wskazując przede wszystkim na ciężkie zaburzenia depresyjne skutkujące jego kilkakrotną w ostatnim okresie hospitalizacją (w tym także w czasie redagowania przedmiotowego odwołania).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 stycznia 2012 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy, z tego samego względu, który legł u podstaw zaskarżonej decyzji. Jednocześnie precyzując podstawę prawną przyjętego rozstrzygnięcia, organ rentowy wskazywał na treść art. 57 i art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy E. Z., wyrokiem z dnia 23 października 2012 r. (sygn. akt IV U 97/12) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca E. Z. ur. (...) z zawodu technik (...), w okresie od 19 stycznia 1998 r. do 30 czerwca 2010 r. pobierał rentę okresową z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Prawo to ustało wobec stwierdzenia w decyzji ZUS z dnia 17 czerwca 2010 r., że wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy. Prawdliwość tej decyzji potwierdzona zaś została w postępowaniu sądowym, wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 marca 2011 r. sygn. akt IV U 1714/10, jak też wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26 maj 2011 r. sygn. akt III AUa 314/11. W dniu 4 lipca 2011 r. E. Z. zgłosił w pozwanym organie rentowym żądanie przywrócenia prawa do renty, co skutkowało odmowną – zaskarżoną w niniejszym postępowaniu - decyzją ZUS z dnia 7 grudnia 2011 r., opartą na orzeczeniach: lekarza orzecznika ZUS z dnia 23 września 2011 r. (poprzedzonym opinią lekarza konsultanta psychiatry z dnia 19 września 2011 r.) i Komisji Lekarskiej Zakładu z dnia 5 grudnia 2011 r., zgodnie uznających wnioskodawcę za zdolnego do pracy. Przeprowadzone w postępowaniu sądowym dowody z opinii biegłych: psychologa i lekarza psychiatry, mające na celu weryfikację dotychczasowej oceny stanu zdrowia odwołującego z postępowania administracyjnego – pozwoliły z kolei Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie na poczynienie w sprawie zasadniczego ustalenia o zachowaniu przez wnioskodawcę zdolności do wykonywania zatrudnienia zgodnego z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Jak podkreślił bowiem Sąd Okręgowy - opierając się w tym względzie w zupełności na wyżej powołanych opiniach biegłych (uznając tym samym dowody te za w pełni miarodajne, przy podkreśleniu zarówno fachowości biegłych, zupełności ich opinii a także wyjątkowo zgodnej oceny stanu zdrowia odwołującego w całym toku postępowania), choć u wnioskodawcy E. Z. występują przewlekłe zaburzenia mieszane lękowo – depresyjne, to jednak w aktualnym stopniu ich zaawansowania – potwierdzonym zarówno zakresem leczenia psychiatrycznego jak i farmakologicznego (miernie nasilone) - nie upośledzają one w istotny sposób sprawności organizmu wnioskodawcy, czyniąc go zdolnym do pracy. Przede wszystkim bowiem zaburzenia te mają swoje podłoże w przeżywanym przez odwołującego stresie związanym z utratą prawa do renty, nie wykraczając przy tym poza normy społecznie akceptowane. Tak więc u wnioskodawcy nie dochodzi do zakłócenia oceny realności zdarzeń, a badanie psychologiczne wykluczyło uszkodzenie

(...), jak też zaburzenia funkcji poznawczych, w stopniu uzasadniającym rozpoznanie ciężkiej depresji. W świetle zaś powyższego ustalenia o zdolności do pracy E. Z., Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie uznał odwołanie wnioskodawcy za nieuzasadnione, a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu, z uwagi na nie wystąpienie po stronie wnioskodawcy określonej w art. 57 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego.

W podstawie prawnej wyroku powołany także został art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 23 października 2012 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę E. Z. . W apelacji z dnia 19 listopada 2012 r. (v. k. 50-59) wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do dochodzonego świadczenia rentowego, względnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, zarzucił, że wyrok ten opiera się na wadliwych i nierzetelnych opiniach biegłych, jako opiniach nieuwzględniających jego zarzutów i wniosków, a także sprzecznych w swej konkluzji z treścią dokumentacji lekarskiej z przebiegu jego leczenia.

W obszernym uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał, że już sam fakt jego kilkukrotnych hospitalizacji psychiatrycznych, w tym w okresie toczącego się postępowania sądowego (tu przy dodatkowym wskazaniu na dołączoną do apelacji kartę z leczenia szpitalnego z dnia 15 października 2012 r.), uzasadniał przyjęcie, iż jest on niezdolny do pracy (przy stawianym w szpitalnej dokumentacji rozpoznaniu epizodów ciężkiej depresji), niezależnie od tego, że na niezdolność tą składają się także współistniejące schorzenia natury neurologicznej i kadriologicznej. Apelujący kwestionował przy tym wszystkie te orzeczenia lekarskie i opinie sądowe jakie zapadały w sprawie jego uprawnień rentowych po dniu kiedy utracił prawo do renty (a więc zarzuty te dotyczyły również uprzednio prowadzonego postępowania sądowego w sprawie IV U 1714/10 Sądu Okręgowego w Rzeszowie) . W końcowym fragmencie apelacji skarżący podkreślał, że utrata prawa do renty skazała go w istocie na wegetację, bowiem nie tylko został pozbawiony środków do życia ale też środków na konieczne leczenie.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawcy

(v. e-protokół 00:13:33 – oświadczenie pełnomocnika ZUS złożone na rozprawie apelacyjnej).

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację wnioskodawcy E. Z. zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Wyrok bowiem Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 23 października 2012 r. – w swym ostatecznym wyniku, w świetle uzupełnionego przez tut. Sąd w trybie art. 382 kpc materiału dowodowego – okazał się być wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu. Przede wszystkim bowiem już na wstępie należało odrzucić zasadnicze zarzuty zaskarżenia sprowadzające się do kwestionowania dowodów osobowych z opinii biegłych psychologa i lekarza psychiatry, na których oparł się w swoim rozstrzygnięciu Sąd I instancji (zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc). W tym bowiem względzie w zupełności podzielić przyjdzie stanowisko Sądu Okręgowego w Rzeszowie o miarodajności tych dowodów dla poczynienia ustalenia o zdolności do pracy wnioskodawcy z uwagi na występujące u niego schorzenia natury psychiatrycznej, przy uwzględnieniu wypracowanych w judykaturze poglądów co do kryteriów oceny tego rodzaju dowodów osobowych dla uznania ich pełnej mocy dowodowej (bliżej o nich w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300, 14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000r. I CKN 1170/98- OSNC 2001/4/64). Wyżej wskazani biegli dysponowali bowiem wiadomościami specjalistycznymi, niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy, a z kolei wydane przez nich opinie poprzedzone zostały szczegółową analizą dokumentacji medycznej wnioskodawcy oraz przeprowadzonym z nim wywiadem i jego badaniem przedmiotowym, w tym także badaniem psychologicznym. Biegli nadto w wyczerpujący sposób uzasadnili swoje stanowisko o zachowaniu przez odwołującego zdolności do

pracy, poprzez z jednej strony wykluczenie stawianego w dokumentacji szpitalnej rozpoznania mającej występować u E. Z. depresji ciężkiej (powyższe wykluczone zostało w badaniu psychologicznym, podobnie jak uszkodzenie (...)), z drugiej zaś ocenę występujących u wnioskodawcy zaburzeń nerwicowych, mieszanych lękowo – depresyjnych na poziomie miernie nasilonych, nie upośledzających jego funkcji poznawczych. W tym miejscu podkreślić także należy, że za przyjęciem pełnej miarodajności omawianych opinii przemawiał także fakt tożsamej oceny psychicznego stanu zdrowia wnioskodawcy dokonanej przez lekarza konsultanta psychiatrę w postępowaniu administracyjnym przed ZUS (opinia z dnia 19 września 2011 r. - k. 366-367 akt rentowych), gdzie także wykluczono występowanie u E. Z. epizodów depresji ciężkiej, przy podkreśleniu - podobnie jak uczynił to następnie biegły lekarz psychiatra – , że tak postawione rozpoznanie nie koresponduje ani z długością trwania kolejnych hospitalizacji, ani też przede wszystkim z przyjętym sposobem leczenia tj. rodzajem i dawkami ordynowanych leków przeciwdepresyjnych (pomimo kilkukrotnych hospitalizacji nie podjęto próby zmiany leku o słabym działaniu przeciwdepresyjnym, ordynowanym przy tym w najmniejszych dawkach terapeutycznych, a nawet w dawkach podprogowych). W tym stanie rzeczy nie można się więc ze skarżącym zgodzić, że jego sześciokrotne hospitalizacje (których intensywność zapoczątkowana została po utracie prawa do renty), stanowią same w sobie dostateczny dowód jego niezdolności do pracy, i z tego też względu przedstawionej wyżej oceny zachowania przez E. Z. zdolności do wykonywania zatrudnienia z uwagi na występujące u niego jedynie zaburzenia lękowo – depresyjne, nie może zmienić też naprowadzany w apelacji fakt kolejnej - podobnej jak uprzednie ocenione przez biegłych - hospitalizacji od 25 września do 15 października 2012 r. Inna rzecz, że poprzedzający tą hospitalizację fakt przyjęcia wnioskodawcy na leczenie szpitalne w dniu 18 września 2012 r. był już zanany opiniującemu w sprawie biegłemu lekarzowi psychiatrze, przy wydawaniu opinii uzupełniającej w trybie art. 286 kpc (v. k. 34-35 akt sprawy), w której podtrzymał on swoje dotychczasowe stanowisko, dysponując świadectwem lekarskim przyjęcia wnioskodawcy do szpitala psychiatrycznego. Wszystko to razem prowadzić więc musi do potwierdzenia w postępowaniu odwoławczym dokonanej przez Sąd I instancji oceny psychicznego stanu zdrowia wnioskodawcy, a tym samym ustalenia, iż stan ten nie czyni go niezdolnym do pracy. Powyższe nie było jednak – zdaniem Sądu Apelacyjnego – dostatecznie do przesądzenia o wyniku sporu, jako że – co umknęło uwadze Sądu I instancji – odwołujący tak w całym uprzednim okresie pobierania świadczenia rentowego, jak i w aktualnym wniosku rentowym z dnia 4 lipca 2011 r. (v. k. 334 akt rentowych) - zaświadczenie o stanie zdrowia – wykazywał jako współistniejące dodatkowe schorzenia tj. nadciśnienie tętnicze z uszkodzeniem mięśnia sercowego i arytmie, jak też dyskopatię szyjną i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, mające skutkować niezdolnością do pracy. W tym stanie rzeczy, skoro w zakresie tych właśnie schorzeń Sąd I instancji nie dokonał weryfikacji stanowiska ZUS, zadaniem Sądu Apelacyjnego było podjęcie stosownych w tym względzie działań naprawczych, które skutkowały przeprowadzeniem w postępowaniu odwoławczym na podstawie powołanego na wstępie art. 382 kpc dowodu z łącznej opinii biegłych lekarzy neurologa i kardiologa. Na podstawie tego zaś dowodu (opinia biegłych k. 79-81) Sąd II instancji ustalił, że również te schorzenia natury kardiologicznej i neurologicznej nie upośledzają w sposób istotny zdolności do pracy E. Z.. Jak podkreślili to bowiem opiniujący w sprawie biegli, u wnioskodawcy występują: choroba wieńcowa, nadciśnienie tętnicze i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, jednak stopień zaawansowania tych schorzeń nie stanowi przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawcę pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Choroba wieńcowa ma bowiem przebieg stabilny, nadciśnienie tętnicze jest farmakologicznie dobrze wyrównane, a wykonana w marcu 2013 r. próba wysiłkowa nie ujawniła niedokrwienia serca. Z kolei zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa nie dają deficytów neurologicznych tak, że narząd ruchu odwołującego jest w pełni wydolny. Z powodu wyżej opisywanych schorzeń E. Z. nie był też ostatnio hospitalizowany. Przyjmując pełną moc dowodową powołanej opinii biegłych, Sąd Apelacyjny miał na względzie wyżej wskazane już i omówione kryteria oceny tego dowodu, w tym w szczególności fakt wysokiej specjalizacji biegłych, pełności wydanej przez nich opinii, uwzględniającej najnowsze wyniki badań specjalistycznych wnioskodawcy, jak również fakt, iż opiniujący dokonywali oceny stanu zdrowia E. Z. w uprzednio toczącym się postępowaniu w sprawie o sygn. akt IV U 1714/10 Sądu Okręgowego w Rzeszowie. Stąd zasadnym było skierowanie do nich pytania, czy w odniesieniu do poprzedniego badania wnioskodawcy z dnia 20 października 2010 r. doszło do istotnego pogorszenia stanu zdrowia w stopniu czyniącym odwołującego niezdolnym do pracy (na tak postawione pytanie biegli odpowiedzieli negatywnie). Powołana wyżej okoliczność doboru biegłych była więc działaniem celowym tut. Sądu, i stąd siłą rzeczy za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznał stawiane w tym zakresie przez skarżącego zarzuty mające stanowić o uprzedzeniu biegłych do jego osoby. Jednocześnie odnotować należy, że w piśmie procesowym z dnia 23 maja 2013 r. (v. k. 87-90), jakie wnioskodawca złożył po otrzymaniu omawianej opinii

łączonej biegłych lekarzy kardiologa i neurologa, był to jedyny zarzut do treści tego dowodu, a w pozostałym zakresie skarżący raz jeszcze kwestionował dokonaną przez Sąd I instancji - a podzieloną w zupełności przez Sąd Apelacyjny - ocenę psychicznego stanu jego zdrowia.

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów – uwzględniając wyniki uzupełnionego postępowania dowodowego – należało ostatecznie, w postępowaniu odwoławczym, podzielić ocenę prawną sprawy Sądu I instancji, sprowadzającą się do stwierdzenia, że wnioskodawca E. Z. nie spełnia zasadniczej przesłanki z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), mogącej skutkować przywróceniem prawa do renty w trybie art. 61 wyżej powołanej ustawy.

Mając więc powyższe na uwadze – z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych - na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...).